

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5197/2020
15.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ из ..., као правних следбеника сада пок. ВВ бив. из ..., чији је пуномоћник Никола Гвоић адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Виши суд у Београду – Посебно одељење, коју заступа Државно правобранилаштво Београд, ради дуга, одлучујући о ревизији тужилаца која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 495/19 од 13.05.2020. године, у седници већа која је одржана дана 15.09.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 495/19 од 13.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 8734/2014 од 05.12.2017. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца ВВ па је обавезана тужена да тужиоцу, на име дуга као браниоцу по службеној дужности у предмету Вишег суда у Београду – Посебно одељење К-По1 бр 63/10, исплати износ од 2.782.250,00 динара са законском затезном каматом почев од 14.05.2014. године па до коначне исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде под претњом извршења. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 300.922,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 495/19 од 13.05.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П 8734/14 од 05.12.2017. године у ставу првом изреке, тако што је одбијен захтев тужилаца АА и ББ, који су тражили да се обавезе тужена на име дуга, као правним следбеницима сада пок. ВВ, браниоца по службеној дужности у предмету Вишег суда у Београду – Посебно одељење К-По1 бр 63/10 исплати износ од 2.782.250,00 динара са законском затезном каматом почев од 14.05.2014. године до исплате као неоснован. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 8734/14 од 05.12.2017. године, тако што су обавезани тужиоци да туженој на име накнаде трошкова парничног поступка исплате износ од 16.580,00 динара у року од 15 дана од дана достављања преписа

пресуде. Ставом трећим изреке, обавезани су тужиоци да туженој на име трошкова другостепеног поступка исплате износ од 12.080,00 динара у року од 15 дана од дана достављања пресуде. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, сада покојни адвокат ВВ, правни претходник тужилаца (за наследнике оглашени правноснажним решењем Јавног бележника Гордане Јовановић Упп 160-2018 О 2360/2018 19.06.2018. године) је решењем Вишег суда у Београду Су 43/12-43 од 23.01.2012. године постављен за браниоца по службеној дужности окривљеном ГГ, а решењем Су 43/13-101 од 18.02.2013. године постављен је за браниоца по службеној дужности окривљеном ДД. Адвокат ВВ је као бранилац по службеној дужности окривљеног ГГ и окривљеног ДД присуствовао главним претресима одржаним у периоду од 25.01.2012. године до 15.05.2013. године, а дана 20.05.2013. године поднео је Вишем суду у Београду – Посебно одељењу, трошковник за извршене адвокатске услуге за ГГ и ДД у предмету К-По1 63/10, на износ од 2.980.250,00 динара. Решењем Вишег суда у Београду – Посебно одељење К-По1 63/10 од 24.05.2013. године адвокат ВВ је разрешен вршиоца функције браниоца по службеној дужности окривљеног ДД и окривљеног ГГ. Решењем Вишег суда у Београду – Посебно одељење К-По1 63/10 од 24.05.2013. године адвокату ВВ је одређена исплата трошкова службене одбране за окривљеног ГГ и окривљеног ДД по наведеном трошковнику за заступање на главним расправама од 25.01.2012. године до 15.05.2013. године у износу од 48.000,00 динара, који су исплаћени дана 29.12.2014. године. Адвокат ВВ поднео је заступнику тужене дана 30.01.2014. године предлог за мирно решење спора, ради закључења поравнања на износ од 2.980.250,00 динара. Адвокат ВВ је задржан као бранилац по службеној дужности да би се евентуално активирао у случају поновне опструкције даљег тока кривичног поступка, а разрешен је након завршетка суђења и објављивања пресуде.

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев налазећи да тужилац, сада пок. ВВ, који је обавио све радње браниоца по службеној дужности које је навео у трошковнику, има право на накнаду трошкова кривичног поступка у висини од 2.782.250,00 динара, а према трошковнику који је доставио Вишем суду у Београду – Посебно одељење у предмету К-По1 63/10.

По налажењу другостепеног суда, првостепени суд је на потпуно и правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, па је примењујући одредбе чланова 261. став 1. и 2 тачке 4. и 7. тада важећег Законика о кривичном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 са изменама и допунама), као и чланове 13. став 1. тачка 1), члан 15. став 1. и 17. став 1. и 2. тада важећег Закона о извршењу и

обезбеђењу („Службени гласник РС“, број 31/11 са изменама и допунама), преиначио првостепену одлуку и одбио тужбени захтев.

Одредбом члана 261. став 1. Законика о кривичном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 .. 35/19), било је прописано да су трошкови кривичног поступка издаци учињени поводом поступка од његовог покретања до његовог завршетка, док је ставом 2. тачка 7) било прописано да трошкови кривичног поступка обухватају награду вештаку, награду стручком саветнику, награду преводиоцу, награду тумачу, награду и нужне издатке браниоца, нужне издатке приватног тужиоца и оштећеног као тужиоца и њихових законских заступника, као и награду и нужне издатке њихових пуномоћника. Ставом 4. истог члана било је прописано да се трошкови из став 2. тачка 1) до 6) овог члана, као и нужни издаци постављеног браниоца (члан 76) и постављеног пуномоћника (члан 59. и члан 103. став 3.), у поступку због кривичних дела за која се гони по службеној дужности исплаћују се из средстава органа поступка унапред, а наплаћују се касније од лица која су дужна да их накнаде по одредама овог законика. Орган поступка дужан је да све трошкове који су унапред исплаћени унесе у попис који ће приложити списима. Одредбом члана 265. став 6. истог закона, прописано је да ако захтев за накнаду нужних трошкова и награда из става 1. овог члана не буде усвојен, или суд о њему не донесе одлуку у року од 3 месеца од дана подношења захтева, окривљени и бранилац имају право да потраживање остварују у парничном поступку против Републике Србије.

Имајући у виду услове за потраживање у парничном поступку накнаде на име нужних трошкова за заступање у кривичном поступку предвиђених у Законнику о кривичном поступку, Врховни касациони суд је нашао да је другостепени суд правилном применом члана 265. став 6. Законика о кривичном поступку у конкретном случају закључио да нису испуњени услови за усвајање захтева тужиоца.

Наиме, правилна примена наведене законске одредбе подразумева да окривљени и бранилац право на накнаду трошкова насталих у кривичном поступку може остваривати у парничном поступку против Републике Србије, али само у случају када у кривичном поступку његов захтев није усвојен, односно када је његов захтев одбијен као неоснован, и у случају када суд о томе не донесе одлуку у року од 3 месеца од дана подношења захтева. У конкретном случају, након окончања кривичног поступка у коме је сада пок. ВВ био ангажован као бранилац по службеној дужности Виши суд у Београду – Посебно одељење је донео одлуку по захтеву сада пок. ВВ којим су му на терет буџетских средстава суда досуђени трошкови у висини од 48.000,00 динара за радње које је преузео вршећи функцију браниоца по службеној дужности – присуствовање главним претресима одржаним у периоду од 25.01.2012. године до 15.05.2013. године.

Дакле, о захтеву за накнаду трошкова кривичног поступка надлежни суд је донео одлуку. Тужилац сада пок. ВВ у том поступку није користио своје законом признато право на правно средство, обзиром да није изјавио жалбу против решења Вишег суда у Београду – Посебно одељење К-По1 63/10 од 24.05.2013. године којим је одлучено о његовом захтеву за накнаду трошкова кривичног поступка. Законитост те одлуке може се ценити само по правним средствима законом предвиђеним у том поступку. Одредбом члана 265. став 3. тада важећег Законика о кривичном поступку прописано је да када је о трошковима кривичног поступка одлучено посебним решењем, о жалби против тог решења одлучује веће (члан 21. став 4.), дакле тужилац је

имао право жалбе по самом закону које није користио, због чега су неосновани наводи у ревизији тужилаца да решење, којим је адвокату ВВ досуђен износ од 48.000,00 динара, није садржало поуку о правном леку.

Одредба члана 265. став 6. Законика окривичном поступку дозвољава изузетак од овог правила само у случају да захтев за накнаду нужних издатака и награде из става 1. истог члана не буде усвојен, што то није случај у овој правној ствари.

Са изнетих разлога су неосновани у ревизији тужилаца о погрешној примени материјалног права, и то да се нужни издаци постављеног браниоца у поступку због кривичних дела која се гоне по службеној дужности исплаћују из средстава органа унапред, а да се унапред не исплаћује награда, него нужни издаци. У конкретном случају сада пок. ВВ је правноснажним решењем Вишег суда у Београду – Посебно одељење одређена исплата трошкова службене одбране по трошковнику који је приложио, а по закључењу главног претреса, односно након завршетка суђења, па тужиоци, незадовољни висином досуђених трошкова, не могу у парничном поступку поново потраживати трошкове који му нису признати у кривичном поступку. У ревизији тужици се позивају и на погрешну примену Закона о извршењу и обезбеђењу, међутим, своје наводе не образлажу, а према налажењу Врховног касационог суда правилно је другостепени суд применио одредбе тада важећег Закона о извршењу и обезбеђењу, налазећи да је решење којим је суд у кривичном поступку одлучио о трошковима тог поступка, исправа подобна за извршење.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**